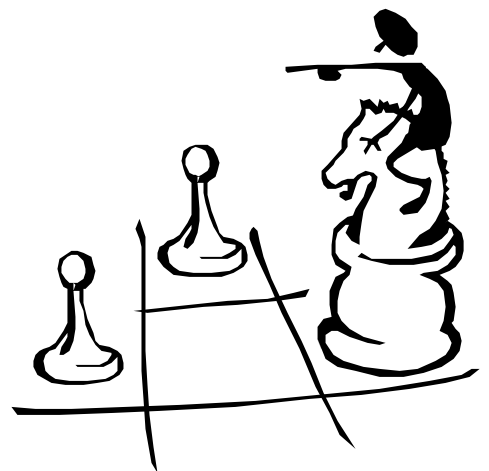

Strategin kring arbetet med CPM:s LCA-Databas

Raul Carlson, Augusti 1997

CPM-rapport 4:1997

Strategin kring arbetet med CPM:s LCA-Databas

OM 'STRATEGIN KRING ARBETET MED CPM:S LCA-DATABAS'	2
SYFTE MED DETTA PAPPER.....	2
UPPLÄGGNING OCH MÅLGRUPPER.....	2
MÅL FÖR CPM:S LCA-DATABAS.....	3
MÅL FÖR CPM:S DATABASPROJEKT	3
PROJEKTSTRATEGISKA OMRÅDEN.....	4
EN STRATEGISK ÖVERBLICK AV PROJEKTARBETET	4
STRATEGIN REALISERAD I DELPROJEKTEN.....	9
<i>Ettapp 1</i>	9
<i>Ettapp 2</i>	12
REFERENSER.....	14

OM 'Strategin kring arbetet med CPM:s LCA-Databas'

Syfte med detta papper

Arbetet med CPM:s databas har nu pågått i ett år. Under arbetets gång har intresset för databasen ökat och det har spridits utanför en inre aktivt arbetande krets, samtidigt som denna inre krets har varit ensam om att få ökad kunskap om vad databasen innebär.

Följande är skrivet med blicken höjd över de enskilda delprojektens arbeten och samordning, och avser förklara kopplingen mellan de strategiska målen med databasen, det arbete som utförs för att få en första tillfredsställande funktionell nivå på databasen och de resultat som hittills har uppnåtts.

Uppläggning och Målgrupper

Papperet inleds med att kort sammanfatta målet för CPM:s databas så som det beskrivits i CPM:s verksamhetsplan (*Målet för CPM:s LCA-databas*), respektive målet för CPM:s databasprojekt (*Mål för CPM:s Databasprojekt*). Därpå följer en kort beskrivning av strategiskt överordnade projektområden (*Projektstrategiska Områden*). Avsnittet därpå visar i korthet det taktiska arbetet i projektet, ur en strategisk synvinkel (*En Strategisk Överblick av Projektarbetet*). Avslutningsvis ges en ur projektets synvinkel sammanfattande beskrivning av det arbete som gjorts, det arbete som görs och om planerna för resten av året (*Strategin realiserad i delprojektet*).

Avsikten är att den som läser detta papper är något insatt i vad CPM, LCA och SPINE är och att den i stora drag har en bild av vad CPM:s databas är tänkt att vara. Tanken är att den som inte är direkt inblandad i de löpande delprojekten i databasprojektet med god behållning ska kunna läsa de 4 första avsnitten. Det sista avsnittet är främst avsedd som ett tillägg, att läsas av dem som själva deltar i databasprojektet eller som på annat vis är direkt eller indirekt påverkade eller intresserade av detta arbete.

Raul Carlson, augusti 1997

Mål för CPM:s LCA-databas

Enligt verksamhetsplanen för CPM är målen för området databaser och verktyg '*att utveckla en struktur för databas för LCA samt fylla den med relevant innehåll, att utveckla kriterier för de kvalitetskrav som bör ställas på data som används vid livscykelanalyser*', samt '*att vidareutveckla erfarenheterna från Produktelogiprojektet*'. Vidare specificeras målet som att '*Företagens konkreta önskemål om lättanvända verktyg, databaser med kvalitets säkrade data ... måste säkras*' ([1] CPM:s Verksamhetsplan sid. 7)

Bakgrunden till att en databas med kvalitets säkrade data är viktig för CPM:s verksamhet, är att LCA befunnits å ena sidan vara ett praktiskt verktyg för att ur ett helsystemperspektiv analysera produkters miljöpåverkan, å andra sidan har LCA fått kritik för att studierna ofta är mycket kostsamma och att resultaten på grund av osäkerhet i metod och data bildar vaga beslutsunderlag. En nationell gemensam kvalitets säkrade databas förväntas minska kostnaderna för enskilda LCA-studier.

Mål för CPM:s Databasprojekt

För databasprojektet uttrycktes CPM:s mål med databasen som '*Projektets mål är att öka tillgänglighet, användbarhet och kvalitet hos LCA-data.*' Genomförandet uttrycktes som att '*Målet skall uppnås genom att installera och förvalta en fysisk databas för LCA-data, samt att utveckla och förvalta databasens begreppsliga datamodell (SPINE) och verka för en standardisering av ett LCA datakommunikationsformat. Projektet innefattar också insamling av LCA-data och inmatning av sådan i den fysiska databasen. Då LCA-datas användbarhet är beroende av att kvaliteten hos data är känd, skall data i databasen kvalitetsgranskas och kvalitetsmärkas och också förvaltas över tiden. För att öka tillgängligheten hos LCA-data skall vissa delar av denna insamlade och granskade LCA-datamängd publiceras för allmänheten, emedan andra delar på olika nivåer ges publiceringsrestriktioner. Nivåer av tillgänglighet ska definieras inom projektet.*' ([2] Tvåårig projektplan: Etablering av CPM:s LCA-databas sid. 1)

Projektstrategiska Områden

Den övergripande strategin är att samla in data på bred front, från CPM-företagen och andra källor, och att samtidigt säkra en långsiktig och självdrivande datatillförsel enligt CPM:s mål med databasen. Detta ska göras med hjälp av

- en allmän kompetenshöjning (datahantering för LCA-metodik)
- olika typer av standardisering (kvalitet, format, nomenklatur)
- metodutveckling (rationell LCA-datahantering)
- uppbyggande av ett nätverk av datautbyte mellan olika institut och företag
- integration av datahantering i annan administrativ verksamhet (miljöstyrssystem, -rapportering, produktkommunikation)
- uppbyggande av en långsiktig databasförvaltning på CPM. (organisatoriskt, tekniskt)

En Strategisk Överblick av Projektarbetet

I det följande har projektets strategiska områden strukturerats i åtta taktiska delområden, där vart och ett av områdena ges en kort förklaring, en kort målbeskrivning för 1997 och en kort statusbeskrivning för området. Ordningen i nedanstående punkter är vald utifrån den tids- och prioriteringsföljd som har varit rådande under databasens etableringsfas. I nästa etapp av CPM:s verksamhet kommer andra tidsprioriteringar att göras, då med en större tyngdpunkt på datainsamling. (*Notera: Dessa taktiska områden är inte samma som projektets delprojekt, vilka formulerades utifrån tekniskt sakinnehåll, snarare än av taktiska skäl.*)

1. Definiera Kvalitet

Definiera, sprida och upprätthålla en funktionell och praktisk datakvalitetsnivå (datakvalitetskriterier) som bidrar till sänkta kostnader för genomförandet av LCA-studier och ökad kvalitet i resultaten.

Förklaring till val av strategi: Begreppet datakvalitet är för vagt att använda utan att det först definieras. Olika dataanvändare kan förväntas ha olika uppfattning om kvalitet. Harmonisering av betydelsen av detta begrepp är grundläggande. Sänkta kostnader uppnås genom att datamängderna i databasen är självbeskrivande, vilket medför att dataanvändaren slipper tidskrävande litteraturstudier för att vid dataanvändning avgöra datas relevans.

Status:

- *Kvalitetskriterier definierade. (Klart 1996) [3]*
- *Grundstruktur till nomenklaturer för data är framtagna. (Klart 1996) [4]*

Mål 1997:

- *Avklarade*

2. Praktiskt Tillämpa Kvalitetsdefinitionen

Tillämpa och vidareutveckla ovan beskrivna datakvalitetskriterier för att förbättra och förenkla dem till praktiskt tillämpliga nivåer/former.

Förklaring till val av strategi: Under utvecklingen av kvalitetskriterierna, enligt punkt 1 ovan,

fanns inte tid till praktisk test av dessa kriterier. De behöver vidareutvecklas i samband med att de tillämpas.

Status :

- Kvalitetskriterierna och nomenklaturerna har med framgång tillämpats på ett femtiotal datamängder av olika typ. (1996 och vår + sommar 1997)
- Kvalitetsgradering av data, vilken grundar sig på dessa kriterier, har börjat diskuteras. Avsikten är att nå en formaliserad förenkling av datahanteringen, för att på så vis kunna täcka in både befintlig data och en kvalitetsutveckling i dataarbetet. Härmed kan man kanske på ett strukturerat sätt ta in långt mer data snabbare till CPM:s databas. (Klart oktober 1997)

Mål 1997:

- Ett tydligt formulerat och praktiskt tillfredsställande förhållningssätt till kvalitetskriterierna.

3. Praktiskt Integrera Kvalitetsdefinitionen i Dataframtagning

Integrera kvalitetsmässig och strukturerad LCA-datahantering/-insamling i företagens interna (miljölednings-) organisationer, i affärsrelationer (LCA-dataformulär, miljöspecifikation) och vid rapportframställning/dokumentation (miljörapportering, miljörevision, LCA-rapporter).

Förklaring till val av strategi: Ännu är det få som tar fram ursprungsdata som resulterar i god kvalitet. För att på lång sikt få ner kostnaderna för god datahantering behövs metoder som innebär 'göra rätt från början'.

Status :

- Testat hantering av SPINE-formatet vid miljöutredning Nolato Plastteknik. (Mars-april 1997)
- Handlett projektarbete som undersökt Länsstyrelsens miljörapportering ur ett CPM-kvalitetskriterieperspektiv. (Våren 1997)
- Delvis handleder examensarbetare som undersöker hantering av miljödata inom industriella miljöstyrsystem. (Klart december 1997)
- Initierat nationellt projekt som avser ta fram metoder för LCA-dataanpassad hantering av mätdata och miljödatarapportering inom ramen för EMAS och ISO 14000, med sikte ISO standardisering av dataformat och hantering. (Initierat juni 1997, beräknas pågå fram till ungefär april 1998)
- Har definierat innehållet i ett LCA-dataformulär som bygger på CPM:s datakvalitetskriterier. (Klart augusti 1997)

Mål 1997:

- Det skall ha startats upp ett antal företagsinterna projekt vars gemensamma mål är att finna former för att praktiskt integrera LCA-dataframtagning med företagens existerande eller nyinstallerade informationshanteringsrutiner.
- Det skall finnas ett för CPM-företagen gemensamt och fungerande LCA-dataformulär, tillsammans med en beskrivning av den metodik som rekommenderas för användning av detta formulär.

4. Förvalta Databasen

Gemensamt inom CPM prioritera vilka data som ska samlas in och gemensamt förvalta denna data, och göra denna tillgänglig för användning direkt ur CPM:s databas via internet och på plats på CTH.

Förklaring till val av strategi: Att finna tillgänglig och intressant data för en gemensam databas är inte trivialt. Sekretess, förvaltningskostnader och prioriteringar är exempel på hinder som gemensamt måste överbryggas. Förvaltningen måste vara långsiktig och ur funktionssynpunkt stödja intressenternas LCA-arbete.

Status:

- Viktiga funktioner hos förvaltningen har identifierats. (Klart januari 1996)
- Har grundligt identifierat många av de problem som är förknippade med att starta en nationell LCA-databas: Sekretess internt CPM, ovilja att lämna data för öppet bruk. Svårigheter att finna gemensamma prioriteringar för en gemensam databas. Otillräcklig kvalitet i datahanteringen.
- Har startat upp en säker databas som förvaltas externt. (Klart november 1996)
- Publicerar en databas på internet, för interaktiv sökning efter LCA-data. (Klart januari 1997)
- Har kunnat identifiera ett större antal data som kan prioriteras gemensamt. (April 1997)

Mål 1997:

- Ny förvaltningsbeskrivning kommer i slutet av 1997. Denna kommer att innehålla bl.a.:
 - en beskrivning av hur databasen ska tolkas och användas
 - en funktionsbeskrivning, avseende ansvar för datatillförsel
 - funktionella regler för sekretess och öppenhet, baserade på, eller enligt vidareutveckling av, styrelsens tidigare beslut (1996-11-15).

5. Samla in Data

Gemensamt inom CPM samla in data till den gemensamma databasen.

Förklaring till val av strategi: Ingen ensam organisation har kompetens och resurser för att samla och mata in data som täcker stora delar av de databehov som en industriell tillämpning av LCA kräver. Nationellt gemensamma resursinsatser är nyckeln för att bygga en sådan databas och för att bygga upp det LCA-data-nätverk som denna databas bygger på.

Status:

- Har på CTH matat in data till databasen (Vattenfall elproduktion fr. 1996, Transportdata fr. 1995). Detta är data med väl definierad kvalitet.
- Har relationer med NGM (Nätverket för Godstransporter och Miljö), varifrån stora mängder goda transportdata är på väg in till CPM. (Förväntas klart september 1997)
- Har påbörjat 'Handledd Inmatning', vilken avser hämta in fem välbeskrivna datamängder från vart och ett av CPM-företagen, samtidigt som användning kvalitetskriterierna lärs ut. (Klart under hösten 1997)
- Har påbörjat '48 enhetsprocesser' ett kvantitativt väldefinierat delprojekt, där de flesta CPM-företagen medverkar för att samla in goda data till CPM:s databas. (Klart i november 1997)

- *Har påbörjat strukturering av information om andra databaser, för enkel sökning och identifiering av externt tillgängliga datamängder för CPM:s företag. (påbörjas hösten 1997, kommer att ingå i databasförvaltningen)*
- *Se även Praktiskt Integrera Kvalitetsdefinitionen i Dataframtagning, ovan.*

Mål 1997:

- *Data om ca: 150 tekniska produktionssystem, fullständigt beskrivna enligt CPM:s kvalitetskriterier. Tillgängliga via internet för CPM:s företag och CTH-institutioner.*
- *Väl beskriven information om ca: 25 externt tillgängliga datasamlingar. Tillgängliga för allmänheten.*

6. Utveckla Rationell LCA-Datahantering

Samarbeta med systemleverantörer för att ta fram datorlösningar som förenklar datahantering och kommunikation av data mellan exempelvis databasen på CTH och företagens databaser och beräkningsprogram.

Förklaring till val av strategi: För att göra databasen effektiv krävs ett flertal delsystemlösningar, vilka delvis bör formuleras gemensamt på CPM.

Status:

- *Utvecklar fritt tillgänglig mjukvara för utbildning och för CTH-intern hantering av data enligt CPM:s kvalitetskriterier. (Körbar april 1997, fortsätter utveckla för enkel sökning i databasen via internet)*
- *Formulerat principer för datakommunikationsformat för LCA-data. (Klart januari 1997)*
- *Hjälpte vid handledning av examensarbetare på Nordic Port AB, vilken avser ta fram LCA-datakommunikationsformat och mjukvara. (Klart hösten 1997)*
- *Kontinuerlig vidareutveckling av publicering av databasen på internet, för användarvänlig och effektiv datahantering. (Pågår kontinuerligt. För att detta ska bli ett starkt verktyg väntar vi på kommersiellt tillverkad datakommunikations-programvara som Nordic Port AB utvecklar och skall marknadsföra.)*

Mål 1997:

- *Ett användarvänligt och funktionellt gränssnitt för sökning via internet i CPM:s databas och bland information om externt tillgängliga data.*
- *Kommersiellt tillgänglig programvara skall vara anpassad till CPM:s kvalitetskriterier, så som visats möjligt i CPM:s programvara.*
- *Kommersiellt tillgänglig programvara framtagen, vilken stödjer automatiskt överförande av LCA-data mellan olika SPINE-databaser. Typiskt CPM till företag och vice versa.*

(OBS: De två sistnämnda målen måste uppfattas som ambitioner, snarare än mål, då uppfyllelse ligger utanför CPM-organisationens administrativa kontroll.)

7. Bygga Nationellt Kompetens-nätverk vad avser LCA-databaser

Bilda samarbetsformer mellan CPM-företagen och institut för att utveckla metoder för datahantering (insamling, bearbetning) som resulterar i ökad tillgänglighet av kvalitetsdata för LCA-bruk.

Förklaring till val av strategi: Det är inte realistiskt att ha ambitionen att samla all data och all

datakompetens från alla möjliga branscher i och kring en och samma databas. Ingen enskild organisation har i längden råd med uppdateringskostnaderna för att förvalta en stor databas. Samordning av kompetens är mer realistiskt.

Status:

- *Initierat nationellt projekt för utarbetande av principer för miljödatahantering och -rapportering (se 'Praktiskt Integrera Kvalitetsdefinitionen i Dataframtagning' ovan)*
- *Inom ramen för CPM:s samarbetssträvan sökt kontakter med STFI, SIK, CIT, IVL. Inget klart men en uttalad positiv ambition är tydlig. Ytterligare strukturerande av dessa relationer kräver formulering av policies från CPM:s sida, vad gäller formerna för CPM:s umgänge med dessa institut.*

Mål 1997:

- *Ha en databas som genom sin kvalitet i innehåll, sin långsiktiga förvaltning och sin användningsanpassade funktionalitet ger tyngd åt CPM som nationellt kompetenscentrum på detta område.*

8. Internationell Positionering och LCA-data-nätverk

Samarbeta med andra databasförvaltare inom Sverige och internationellt för att på sikt göra även deras data tillgänglig för svenska LCA-behov.

Förklaring till val av strategi: Som 'Bygga Nationellt Kompetens-nätverk vad avser LCA-databaser' ovan

Status:

- *Stark medverkan vid LCA-NET:s formulering av förslag till EU inom området LCA-databaser och mjukvara. [5]*
- *Medverkan vid SPOLD:s formulering av LCA-dataformat. [6]*
- *Planering pågår inom databasprojektets delprojekt 'En internationell LCA-data-kompatibilitet workshop', för att skapa en internationell workshop som beskriver arbetet med data i Sverige. Syfte: Bjuda in ett stort antal LCA-mjukvarutillverkare och -databasägare för att lära ut och samla lärdom om datahanteringsmetoder, samt för att skapa internationella relationer inom detta område.*

Mål 1997:

- *Internationellt ha nått ut med det svenska arbetet med SPINE, dels genom den workshop som planeras, dels genom en klar och informativ internet-publicerad informations-plats om SPINE och CPM:s arbete och resultat beträffande databasen.*
- *Pss nationellt nätverk: Uppfyllelsen av CPM:s kvalitetsmässiga och innehållsmässiga mål ger internationellt erkänd tyngd åt verksamheten.*

Strategin realiserad i delprojekten

Databasprojektet delades ursprungligen upp i tre etapper, etapp1, vars syfte var att lägga en grund för det praktiska arbetet, etapp 2, vars syfte var att samla in data till databasen, samt etapp 3, som skulle löpa parallellt med etapp 2 och vars innehåll skulle vara att etablera de organisatoriska och tekniska funktioner som databasen kräver.

Etapp 1 avslutades i januari 1996, som planerat, med i huvudsak samtliga definierade mål uppfyllda. Etapp 2 och 3 smältes samman till en gemensam etapp 2, där ansvaret för datainsamling, kvalitetsgranskning och samordning av datainsamling vilar på Ann-Christin Pålsson och ansvaret för övergripande samordning av verksamhetens organisatoriska och tekniska utveckling vilar på Raul Carlson. Dessa två ansvarsområden avspeglar den ursprungliga planen om två parallella etapper. Sammanslagningen gjordes för att samordning, teknik, organisation, kvalitetsgranskning och datainsamling visade sig så starkt bero av varandra, att en gemensam etapp var mest naturlig.

I det följande ska projektet beskrivas genom delprojekten.

Etapp 1

Etapp 1 löpte mellan augusti 1996 och januari 1997, och bestod av 6 delprojekt, uppdelat efter sakfrågor.

Datakvalitet

Resultat: Kvalitetskriterier för data i CPM:s databas, formulerades i rapporten '*CPM:s datakvalitetskriterier*', och innebär i korthet att dataanvändaren ska kunna avgöra hur relevant en viss datamängd är för den studie som utförs. Som ett resultat av insikten om att kvaliteten i en databas är avhängig kvaliteten hos den förvaltande organisationen, lät också ABB sammanställa en kvalitetsutvärdering av CPM:s organisation.

Former: 6 möten hölls vid CTH, för att diskutera, besluta om och formulera de kvalitetskriterier som skulle sättas som norm för CPM:s databas.

Delprojektledare: Peter Arvidsson vid Akzo Nobel.

Omdöme: Intresset och deltagandet i detta projekt var stort. Enigheten var god. Hantering och tolkning av ABB:s kvalitetsutvärdering lämnades utanför delprojektet.

Nomenklatur och Hierarkier

Resultat: 5 st nomenklaturer skisserades och gavs ett innehåll. Det stod också klart att namngivningsfrågor är mycket svåra att lösa ur ett nationellt och generellt perspektiv. En vidareutveckling sker vid användning. En central förvaltning av nomenklaturerna bör upprättas.

Former: 4 möten hölls vid CTH, dels för att diskutera de problem som finns inom området nomenklaturer, dels för att besluta om en gemensam grundsyn på dessa problem och om en gemensam grundstruktur för ett antal nomenklaturer.

Delprojektledare: Göran Swan vid STORA Corporate Research

Omdöme: Intresset och deltagandet i detta projekt var stort. Det var mycket svårt att få en gemensam överblick över olika nomenklaturer inom olika verksamhetsområden och inom olika discipliner.

Datainsamling/Inmatning

Resultat: 10 LCA-datamängder ur rapporten 'Livscykelanalys för Vattenfalls elproduktion' från 1996 och ca 10 st LCA-datamängder ur Anne-Marie Tillmans rapport 'Goods transportation in life cycle assessment. Standard values for energy consumption and emissions' från 1995. Dessa data omarbetades vid CTH till SPINE-format enligt CPM:s datakvalitetskriterier.

Former: 6 gemensamma möten hölls på olika platser. Mötena avsåg dels utreda tillgängliga datatillgångar inom CPM-företagen, dels finna gemensamma prioriteringar vad gällde datakällor och datakvalitet. Dessutom träffade flera av de i delprojektet medverkande parterna Ann-Christin Pålsson vid CTH, för att överlämna datamängder som används internt i företagen. Samtliga datamängder rekommenderades att omarbetas innan de kunde accepteras för CPM:s databas. Detta berodde på att data inte var i användbar form (SPINE -anpassad) och/eller inte uppfyllde CPM:s kvalitetskriterier. STFI:s datamängder skulle överlämnas genom skogsföretagen, men detta har ännu inte lösts organisatoriskt. Dessutom hanterar STFI sekretess och datakvalitet på ett sätt som ännu inte möjliggjort en hantering av dessa data.

Delprojektledare: Lennart Karlson vid ABB Corporate Research

Omdöme: Intresset och deltagandet i detta projekt var stort. Stora problem att enas om prioriteringar. Anmärkningsvärt svårt att använda företagens naturinsatser för datainmatning till den gemensamma databasen.

Datakommunikation

Resultat: En skisserad riktning för hur datakommunikation kan standardiseras. Standarden STEP är lämplig. Nordic Port:s då nästan färdiga programvara valdes som interimslösning.

Former: 4 möten hölls, dels för att belysa vad LCA-datakommunikation innebär, dels med inbjudna datakommunikationsexperter från Volvo Data.

Delprojektledare: Luis Blanco vid Volvo Data

Omdöme: Insikten kring vikten av dessa frågor sträcker sig ännu inte utanför teknikersfären. Kommunikations-mjukvara är av extremt stor betydelse, inte bara för denna insikt, utan mest för att det ska vara möjligt att rationellt och effektivt utnyttja CPM:s databas och SPINE.

Teknisk Databasmiljö

Resultat: En väl skyddad databasserver igångsatt hos extern förvaltare. Internet publicering av löpande projektinformation och av databasen fungerar.

Strategin kring arbetet med CPM:s LCA-Databas

Former: 1 möte hölls vid CTH. Avsikten var att delprojektet skulle samla upp datatekniska frågor rörande användningen av SPINE och rörande de val som gjordes vad beträffar teknik för databasservrar, internetteknologi mm.

Delprojektledare: Raul Carlson vid CTH

Omdöme: Behovet av tekniska lösningar till trots, är insikten kring vikten av samordning och användarstyrning i dessa frågor relativt dålig. Den datatekniska tolkningen av LCA-metoden överlämnas helst åt kommersiella systemleverantörer.

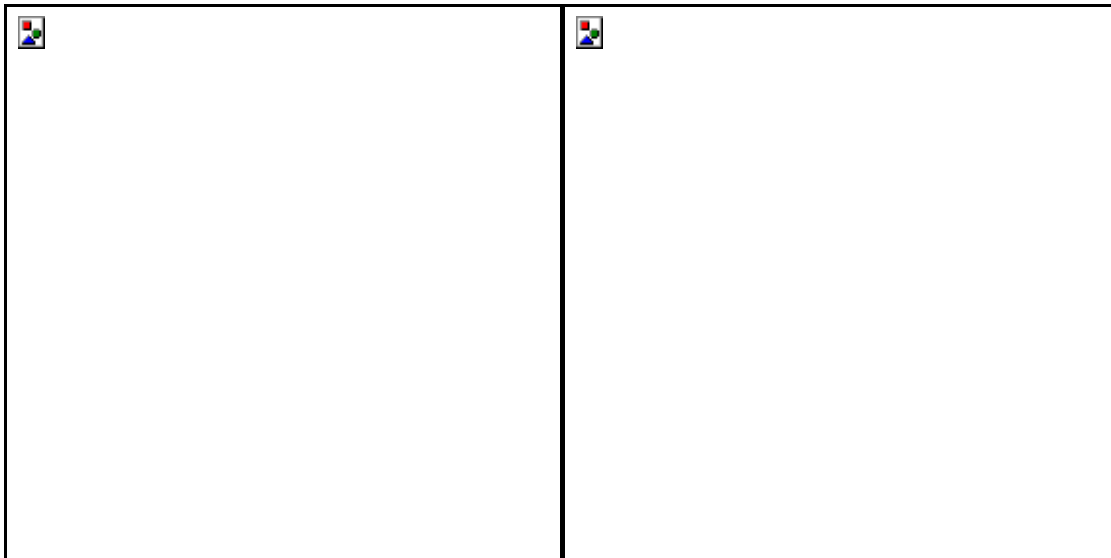
Databasorganisation

Resultat: Delprojektet summerades som en lista av ett antal delområden som är viktiga för den fortsatta förvaltningen av CPM:s databas.

Former: 2 möten hölls vid CTH. Vid dessa möten utreddes organisatoriska svårigheter rörande kvalitetsgranskning, ansvar för inmatning, policy beträffande uppgiftslämnare och sekretessfrågor, etc. samt tekniska förvaltningsfrågor.

Delprojektledare: Raul Carlson vid CTH

Omdöme: Intresset och deltagandet i detta projekt var klen. 'Databas' uppfattades ännu som ett sätt att komma åt data, snarare än en organisatorisk funktion inom CPM. Organisationen inom CPM möjliggjorde inte en diskussion om former, regler och policies för en långsiktig förvaltande databasorganisation.

Etapp 2

Etappen påbörjades februari 1997 och skall pågå till slutet av 1997, då CPM:s första etapp avslut. Etappen uppdelades på 4 delprojekt, varav 2 av praktisk art: '48 enhetsprocesser' och 'LCA-Dataformulär', ett av tydligt strategisk art: 'Internationell LCA-datakompatibilitet-workshop' och ett vars avsikt är att långsiktigt utveckla verksamheten kring databasen: 'Verksamhetsutveckling'.

48 enhetsprocesser

Förväntat Resultat: LCA-data om 48 enhetsprocesser, beskrivna enligt CPM:s datakvalitetskriterier.

Former: 2 prioriterande och samordnande möten har hållits vid CTH. Arbeta utförs hos CPM-företagen. CTH ger stöd angående tolkning och användning av datakvalitetskriterierna.

Delprojektledare: Lennart Karlson vid ABB Corporate Research

Kommentarer: Siffran 48 ändrades till 26 vid ett av mötena, vilket innebär att det blir minst 26 datamängder men att det kan bli fler än 26.

Status: Pågår

Verksamhetsutveckling

Förväntat Resultat: En organisatorisk roll och en 'innehållsförteckning' för CPM:s databasförvaltning. Inom varje CPM-företag skall det finnas tillräcklig kompetens för att kunna arbeta med data enligt CPM:s kvalitetskriterier. En långsiktig datatillströmning skall vara säkrad, från mätning fram till inmatning i en SPINE/LCA-databas.

Former: Tre delområden:

1. *Handledd LCA-data-inmatning*, med mål att ge praktisk handledning och tolkning av CPM:s datakvalitetskriterier till personer i varje CPM-företag, vid inmatning av 5 LCA-datamängder.
Status: Pågår
2. *Utbildning och utbildningsmaterial*, med mål att ge utbildning och ta fram tillräcklig mängd utbildningsmaterial för att lära ut hur man arbetar med data i CPM:s databas.
Status: Handbok för hantering av data enligt kvalitetskriterierna finns framtagen [4]. Mjukvara för utbildningsändamål finns [Finns i demo-version tillgänglig via projektets hemsida].
3. *Systemuppbyggnad*, med ett ursprungligen löst formulerat innehåll, med avsikt att utreda datahantering från mätning till datas omformande till LCA-(SPINE-)format. Detta visade sig vara av så stort intresse att det nu har formulerats som ett samordningsprojekt mellan SIS, SMS, SWEDAC, IVL och CPM, med avsikt att finna former för att integrera LCA-datahantering enligt CPM:s datakvalitets kriterier i ISO 14000 och EMAS miljöstyrssystem.

Kort om detta: Till ett initerande möte 1997-06-05 inbjöds, bland andra, SIK, Jernkontoret, CIT, IVL, SMS, SWEDAC, Nordic Port, Assess, STFI, m.fl. till CPM/CTH, med avsikten att olika svenska kompetensgrupper skulle bli informerade om planerna på att försöka standardisera företagsintern miljöinformationshantering och ur detta själva formulera sina roller. Former och roller diskuteras för närvarande, och en beredningsgrupp för utformning

och samordning av ett antal företagsinterna projekt träffas den 15:e september, varpå uppstarts-/uppsamlingsmöte hålles den 30:e september. Som projektledare för denna verksamhet har utsetts Jan Bresky vid STORA. Delområdet har blivit känt under ett antal olika namn: "Meta data projektet", "Emission Possible" eller "ISO-standardisera miljödata hantering", vid närmare specifikation kommer projektet att ges ett bestämt namn.

Status : Initierande möte hölls i juni. Planering startar i augusti 1997.

Delprojektledare: Raul Carlson vid CTH

Kommentarer: Detta delprojekt formulerar grunden för CPM:s långsiktiga databasförvaltning.

LCA-Dataformulär

Förväntat Resultat: Ett generellt LCA-dataformulär som kan användas av alla CPM-företag då de begär in LCA-data från underleverantörer. Formuläret kan också användas för annan LCA-data kommunikation och ska vara anpassat till SPINE och SPOLD.

Former: En snabb arbetsdag för att formulera vad som ska med i formuläret. Formuläret utformas på ABB. Manual för ifyllande av formuläret extraheras ur *Handbok vid arbete med datakvalitet och SPINE*.

Delprojektledare: Göran Brohammer vid SCA Mölnlycke

Kommentarer: Ambitionen var att formulärframtagningen skulle föregås av djupa studier i SPOLD:s, Produkteteknologernas och andra LCA-data-formulär. På grund av resursbrist och på grund av svårigheterna att abstrahera de verkliga problem som uppstår vid kommunikation genom formulär, valde vi att vid arbetsdagen nöja oss med att använda de gemensamma erfarenheter som fanns tillgängliga inom projektet. Formuläret ska användas i praktisk produktdatakommunikation under hösten 1997. Eventuella brister i utformningen åtgärdas vid utvärderingstillfälle.

Status : Formulärets innehåll har specificerats. Design, manual och användningsregler utarbetas under augusti 1997.

Internationell LCA-datakompatibilitet-workshop

Förväntat Resultat: En workshop som bjuder ut det tekniska resultatet med arbetet kring SPINE till internationella databasägare och mjukvaruframställare. Tyngdpunkt: Hur uppnås kompatibilitet mellan SPINE och SPOLD och mellan olika databaser och mjukvara.

Former: Under planering.

Delprojektledare: Jörgen Wennsten vid Volvo Teknisk Utveckling

Kommentarer: SPOLD publicerar ett elektroniska dataöverförings-format i september i 1997. Detta kan vara av stor vikt för CPM:s kvalitets- och kompatibilitets-ambitioner, varför utformningen av denna workshop måste ta hänsyn till detta format.

Status : Interimistisk agenda utformas och skickas under augusti ut till eventuella föredragshållare och andra resurser.

Raul Carlson, augusti, 1997

Referenser

- [1] CPM:s Verksamhetsplan
- [2] Tvåårig projektplan: Etablering av CPM:s LCA-databas
- [3] Krav på Datakvalitet CPMs Databas 1997, CPM Rapport 1:1997
- [4] Handbok vid arbete med datakvalitet och SPINE, Ann-Christin Pålsson, CPM, CTH, 1997.
- [5] A Strategic Research Programme for Life Cycle Assessment, Final Document for the Concerted Action LCANET, N. Wrisberg et al, Centre for Environmental Science, Leiden, 9-6 1997.
- [6] Synthesis Report of Taormina Workshop on a Common Format for Life-Cycle Inventory Data, L. Grisel, B. Weidema, Society for Promotion of LCA Development, Status Report II, 1996.